เรื่อง ลายผ้าปักชาวปกาเกอะญอ หรือกะเหรี่ยง (Karen)

รายละเอียด

กะเหรี่ยง (Karen) ในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กะเหรี่ยงละกอ (S'kaw) กะเหรี่ยงโป (Pwo) และ 2 กลุ่มย่อย คือ คะยา (Kayah) หรือคะเรนนิ หรือ บะเว และตองลู หรือพะโอ กะเหรี่ยงกลุ่มต่างๆ เหล่านี้มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน แต่การแต่งกายแต่ละกลุ่มมีลักษณะเฉพาะของตนเองที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด และมีภาษาพูดของตนเอง

ลักษณะการแต่งกาย

ปัจจุบันกลุ่มกะเหรี่ยงที่ยังคงสวมใส่เครื่องแต่งกายประจำเผ่าในวิถีชีวิตปกติมีเพียงกลุ่มโปและสะกอเท่านั้น ส่วนกลุ่มคะยาและตองลูไม่ส่วมใส่ชุดประจำเผ่าในชีวิตประจำวันแล้ว แต่กระนั้นก็ตามกลุ่มสะกอและโปในทุกจังหวัดยังคงรักษาลักษณะร่วมที่แสดงสถานะของหญิงสาวและหญิงแม่เรือนเช่นเดียวกัน คือ หญิงทุกวัยที่ยังไม่ได้แต่งงานต้องสวมชุดยาวกรอมเท้าสีขาว เมื่อแต่งงานแล้วจะต้องเปลี่ยนมาสวมใส่เสื้อและผ้าถุงคนละท่อนเท่านั้น ห้ามกลับไปสวมใส่ชุดยาวสีขาวอีก ส่วนผู้ชายทั้งกลุ่มโปและสะกอแถบจังหวัดภาคเหนือมักสวมกางเกงสีดำและสีน้ำเงิน หรือกรมท่า ในขณะที่แถบจังหวัดตาก และอำเถอลี้ จังหวัดลำพูน มักสวมโสร่ง ลักษณะเสื้อผู้ชายวัยหนุ่มใช้สีแดงทุกกลุ่มแต่มีลวดลายมากน้อยต่างกัน ผู้ชายสะกอวัยกลางคนถึงสูงอายุมักสวมเสื้อสีขาว ส่วนผู้ชายสูงอายุโปจะสวมใส่เสื้อสีขาวเช่นเดียวกัน แต่มีความยาว เป็นเครื่องแต่งกายปกติประจำวัน

การผลิตเครื่องนุ่งห่ม

ชุมชนกะเหรี่ยงที่ยังคงแต่งกายตามแบบดั้งเดิม จะมีการทอผ้าขึ้นใช้เอง ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบเครื่องแต่งกายส่วนใหญ่ใช้ผ้าหน้าแคบ ผืนยาวมาเย็บประกอบกันลักษณะผ้าดังกล่าวหาซื้อไม่ได้ในตลาดทั่วไป ทำให้กะเหรี่ยงยังคงรักษาภูมิในการทอผ้าและสืบทอดสู่ลูกหลานมาจนถึงปัจจุบัน

การทอ การทอผ้าของกะเหรี่ยงมี 2 ชนิด

1. การทอธรรมดาหรือทอลายขัด

2 การทอเป็นลวดลาย การประดิษฐ์ลวดลายในผืนผ้าขณะทอมี 5 วิธี คือ

- ลายในเนื้อผ้า
- ลายสลับสี
- ลายจก
- ลายขิด
- การทอลวดลายโดยแทรกวัสดุอื่นประกอบ เช่น ทอประกอบลูกเดือย ทอประกอบพู่หรือกระจุกด้าย

คำสำคัญ : ลายผ้าปักชาวปกาเกอะญอ กะเหรี่ยง

The Office Of Academic Resource Information And Technology

ที่มา : ศูนย์วัฒนธรรมชาวเขาจังหวัดกำแพงเพชร

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2025-05-20

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2291&code_db=610007&code_type=05

The Office Of Academic Resource Information And Technology